

Overzicht witwasindicatoren

Inhoud

Inleiding	3
Witwasindicatoren	4
Contant geld	4
Vervoer van contant geld	5
Wisseltransacties/money transfers/ buitenlandse valuta	5
Ongebruikelijke stortingen	6
Ondergronds bankieren	6
Criminele contacten/communicatie	7
Onverklaard (buitenlands) vermogen	7
Onroerend goed/verhuur	7
Buitenlandse rechtspersonen en onroerend goed	9
Antiek/kunst	10
Luxe goederen	10
Belastingaangifte	10
Geldezel	11
Tenaamstelling	11
Kansspelen/gokken	11
(Internationale) rechtspersonen	11
Stichtingen	13
Leningen	13
Aandelen	14
Handels- en financiële stromen	14
Derdenbetalingen	17
IP-adressen	17
Ontwijken meldgrens	17
Virtuele betaalmiddelen	17
Overzicht witwastypologieën FIU	21

Inleiding

Indicatoren voor witwassen worden onderverdeeld in drie subgroepen:

1. **Witwastypologieën.** Een witwastypologie is een beschrijving van kenmerken die op basis van ervaring duiden op witwassen. Meestal ligt hier een uitgebreide analyse van opsporingsonderzoeken aan ten grondslag. Typologieën worden internationaal vastgesteld door de FATF en nationaal door de FIU. In de Memorie van Toelichting bij de strafbaarstelling van witwassen staat expliciet beschreven dat het OM en de rechter voor het bewijs van witwassen gebruik kunnen maken van witwastypologieën.¹ Voor de volledigheid is aan het eind van dit document een overzicht van de typologieën opgenomen. De meest recente lijst typologieën is op de website van de FIU² te vinden. Deze lijst is limitatief.
2. **Feiten van algemene bekendheid zijn feiten die iedereen geacht wordt te kennen.** Het is een juridisch begrip, feiten van algemene bekendheid behoeven namelijk geen bewijs.³ Wij nemen feiten van algemene bekendheid op in ons overzicht als ze in jurisprudentie zo door de rechter zijn gekwalificeerd. De vindplaats van het feit van algemene bekendheid is erbij vermeld om hiernaar te kunnen verwijzen in bijvoorbeeld een proces-verbaal.
3. Dan resteert er een groep **overige indicatoren**. Dit zijn kenmerken die kunnen duiden op witwassen maar dus geen feit van algemene bekendheid zijn en ook (nog) niet als typologie zijn vastgesteld. Deze indicatoren zijn bruikbaar voor de opsporing, bijvoorbeeld voor het onderbouwen van het redelijk vermoeden (art. 27 Sv).

Zowel voor het komen tot een witwasvermoeden als voor het daadwerkelijke bewijs van witwassen kunnen al deze categorieën witwasindicatoren een belangrijke rol spelen. In dit document zijn per onderwerp de witwastypologieën, feiten van algemene bekendheid en overige indicatoren gecategoriseerd. De witwastypologieën die door de FIU zijn vastgesteld zijn limitatief. De feiten van algemene bekendheid en de overige indicatoren in dit document zijn niet-limitatief; er zijn nog andere feiten van algemene bekendheid en indicatoren die ook kunnen worden gebruikt.

Verdere toelichting:

- Raadpleeg per casus de verschillende hoofdstukken die van toepassing kunnen zijn.
- Combinaties van witwasindicatoren leiden tot een sterker witwasvermoeden.

¹ (Kamerstukken II 1999/2000, 27159, 3 (MvT), p.9)

² <https://www.fiu-nederland.nl/typologieen/>

³ Artikel 339 lid 2 Sv

Witwasindicatoren

Contant geld

Typologieën

1. Het contant omwisselen in een witwascyclus wordt vaak gedaan ter onderbreking van de "papertrail".
2. Het feit dat een aantal malen het geld ongeteld werd aangeleverd.
3. Voorhanden hebben van grote hoeveelheden contant geld zonder noodzaak daartoe op grond van bedrijf of beroep.
4. Het feit dat de handel in verdovende middelen veel geld in kleine coupures oplevert.
5. Het feit dat de handel in verdovende middelen veel opbrengsten in verschillende valuta oplevert.

Feiten van algemene bekendheid

6. Het is een feit van algemene bekendheid dat de handel in verdovende middelen winsten in contant geld genereert en dat in het drugscircuit, en ook in de wietteelt en wiethandel grote bedragen omgaan. (ECLI:NL:HR:2019:1137)
7. Het is een feit van algemene bekendheid dat diverse vormen van criminaliteit, waaronder het bezit van harddrugs, gepaard gaan met de aanwezigheid van grote hoeveelheden contant geld. (ECLI:NL:GHAMS:2018:1972)
8. De ervaring leert en van algemene bekendheid mag worden geacht, dat uitbetaling door een bank van een dergelijk geldbedrag [red. € 20.000] om doelmatigheidsredenen doorgaans in grotere coupures pleegt te geschieden, tenzij de opnemer uitdrukkelijk anders verlangt. (ECLI:NL:HR:2009:BK0679)
9. De rechtbank kent daarbij betekenis toe aan het fysiek bewaren van grote hoeveelheden contant geld, het bezit van grote coupures, te weten biljetten van 500 euro, en het feit van algemene bekendheid dat diverse vormen van criminaliteit gepaard gaan met grote hoeveelheden contant geld in diverse valuta. (ECLI:NL:RBNNE:2021:427)
10. De rechtbank acht het een feit van algemene bekendheid dat diverse vormen van criminaliteit gepaard gaan met grote hoeveelheden contant geld in doorgaans grote coupures, terwijl coupures van € 100 en € 500 in het normale Nederlandse betalingsverkeer maar zelden worden gebruikt. (ECLI:NL:RBAMS:2019:4153)
11. Het is een feit van algemene bekendheid dat coupures van € 500 bijna uitsluitend worden gebruikt in het criminele circuit. (ECLI:NL:GHAMS:2020:3294)
12. Het is voorts een feit van algemene bekendheid dat deze coupures niet bij geldautomaten gepind kunnen worden. [red. De uitspraak betreft coupures van € 200 en € 100]. (ECLI:NL:RBOBR:2022:5026)
13. In zijn algemeenheid geldt dat geldbedragen van behoorlijke omvang in contante coupures, die niet terug zijn te voeren op een aantoonbare bron van inkomsten vermoedens oproepen van witwassen. (ECLI:NL:RBOBR:2020:3659)
14. De rechtbank acht het een feit van algemene bekendheid dat het voorhanden hebben van grote contante geldbedragen door privé personen hoogst ongebruikelijk is vanwege het risico van onder meer diefstal, waarbij het geld niet is verzekerd. (ECLI:NL:RBMNE:2015:1838)
15. Het in een kledingkast bewaren van grote hoeveelheden chartaal geld is zeer ongebruikelijk, onder meer vanwege de veiligheidsrisico's. Crimineel geld maakt het kennelijk de moeite waard dat risico te lopen. (ECLI:NL:RBOVE:2015:2282)
16. Het is een feit van algemene bekendheid dat het voorhanden hebben van zoveel contant geld in woning of auto grote risico's meebrengt en bovendien hoogst ongebruikelijk is in het geval dat geld op legale wijze is verkregen. (ECLI:NL:GHLEE:2011:BR5801)

Overige indicatoren

17. Aanzienlijke onverklaarde geldopnames kunnen duiden op witwassen.
18. Contant geld ontvangen uit landen met een goed ontwikkeld financieel stelsel (als veilig en goedkoop alternatief voor geldtransporten).
19. Werkgevers mogen het wettelijk minimumloon (WML) niet contant betalen, maar moeten dit via de bank doen. Wat een werknemer meer dan het minimumloon verdient, mag de werkgever wel contant betalen. De werknemer kan de werkgever machtigen om het volledige loon over te maken naar een andere bankrekening.⁴

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanpak-schijnconstructies/maatregelen-tegen-schijnconstructies#:~:text=Werkgevers%20mogen%20het%20wettelijk%20minimumloon,maken%20naar%20een%20andere%20bankrekening>

20. Geldopnames of stortingen van of naar meerdere bankpasjes worden systematisch uitgevoerd via dezelfde geldautomaten (zeer kleine intervallen tussen geldopnames of stortingen met verschillende bankpasjes wijzen erop dat deze transacties door dezelfde persoon worden beheerd).⁵

Vervoer van contant geld

Typologieën

21. Bij fysiek vervoer van grote bedragen in contanten: het fysiek vervoeren van grote bedragen in contanten brengt een aanzienlijk veiligheidsrisico met zich.
22. De wijze waarop het geld werd vervoerd en/of aangeboden.
23. Ongebruikelijke wijze van transport (verstoppert van contanten). Waarbij gedacht wordt aan het verstoppert van liquide middelen in niet voor transport van gelden bedoelde materialen bijvoorbeeld: hingsels of trekstangen van koffers, pakken luiers, shampoo flessen, in panty verpakt en verstopt onder kleding, verstopt in het lichaam.

Feiten van algemene bekendheid

24. Het is een feit van algemene bekendheid dat het fysiek vervoeren van grote bedragen in contanten een aanzienlijk veiligheidsrisico met zich meebrengt. (ECLI:NL:GHSHE:2015:1181)
25. Het is een feit van algemene bekendheid dat verborgen ruimtes in auto's doorgaans gebruikt worden voor criminele doeleinden. (ECLI:NL:RBDHA:2020:9663)
26. De rechtbank acht het een feit van algemene bekendheid dat een dergelijke verborgen ruimte in een auto geen ander doel dient dan het onttrekken aan het ambtelijk toezicht van voorwerpen die zich daarin zouden bevinden. (ECLI:NL:RBROT:2022:11543)
27. Het is een feit van algemene bekendheid dat het voorhanden hebben van zoveel contant geld in een auto grote risico's meebrengt en bovendien hoogst ongebruikelijk is in het geval dat geld op legale wijze is verkregen. (ECLI:NL:RBAMS:2020:6154)
28. Het is van algemene bekendheid dat de luchthaven Schiphol niet zelden wordt gebruikt voor de in-, uit- of doorvoer van voorwerpen (waaronder grote contante geldbedragen), die onmiddellijk of middellijk afkomstig zijn uit misdrijf. (ECLI:NL:GHAMS:2013:BZ8274)

29. De wijze van transport en het negeren van de aangifteverplichting zijn naar het oordeel van het hof typologieën die duiden op de uitvoerhandelingen van geld dat door misdrijf is verkregen. (ECLI:NL:GHAMS:2008:BD7281)

Overige indicatoren

30. Heimelijk vervoer van contant geld.
31. Veiligheidsrisico's verbonden aan de wijze van vervoer.
32. Hoge transportkosten van contant geld vergeleken met voor de hand liggende alternatieven.
33. Het is op zichzelf niet ongebruikelijk om contant geld om veiligheidsredenen aan het zicht te onttrekken door dit in de kleding of onder een autostoel mee te voeren. Naar het oordeel van het hof is het echter niet gebruikelijk om een grote hoeveelheid geld in losse stapeltjes – dus onverpakt en niet gebundeld – van het ene land naar het andere te brengen.⁶

Wisseltransacties/money transfers/ buitenlandse valuta

Typologieën

34. Het feit dat meerdere wisseltransacties op één dag bij verschillende wisselkantoren/banken dan wel bij verschillende vestigingen van deze wisselkantoren/banken zijn uitgevoerd.
35. Het feit dat diverse malen geld in kleine coupures werd omgewisseld naar grote coupures.
36. Het feit dat er een beloning werd verkregen voor de door verdachte uitgevoerde wisseltransacties.
37. Het feit dat het verrichten van vele Money Transfers vanuit Nederland naar verschillende personen in het Caribische gebied dikwijls gepaard gaat met de smokkel van cocaïne van het Caribische gebied naar Nederland.
38. Bij (veelvuldig) gebruik van Money Transfers (het is een feit dat het aanmerkelijk duurder is om geld over te maken naar het buitenland via Money Transfers dan via girale transacties).
39. Een veelvuldig gebruikte methode is het bij wisselkantoren met grote regelmaat inwisselen van grote hoeveelheden, in kleine coupures verdeelde, buitenlandse valuta tegen Nederlands geld. Dit gebeurt door koeriers of strolieden, die soms door anderen – kennelijk toezichthouders – worden vergezeld. De aanbieders van het geld gaan soms akkoord met ongebruikelijke, erg nadelige wisselcondities.

Deze methode heeft veelal betrekking op de opbrengsten uit drugshandel.

- 40. Het feit dat er geen legale economische verklaring is voor de gewisselde valutasoorten en de frequentie van de wisselingen.
- 41. Het ontbreken van een legale economische verklaring voor het wisselen van grote geldbedragen.
- 42. Het ontbreken van een legale economische verklaring voor het wisselen van buitenlandse valuta.
- 43. Het feit dat uit eerdere onderzoeken is gebleken, dat het wisselen van Britse ponden en Schotse ponden in kleinere coupures buiten het Verenigde Koninkrijk vaak in relatie kan worden gebracht met de handel in verdovende middelen.
- 44. Bij grote hoeveelheden contant geld in diverse valuta: het is een feit van algemene bekendheid dat diverse vormen van criminaliteit gepaard gaan met grote hoeveelheden contant geld in diverse valuta.

Feiten van algemene bekendheid

- 45. Het is een feit dat het aanmerkelijk duurder is om geld over te maken naar het buitenland via Money Transfers dan via girale transacties. (ECLI:NL:RBNHO:2021:12639)

Ongebruikelijke stortingen

Overige indicatoren⁷

- 46. Contante stortingen die voor het merendeel bestaan uit grote coupures van € 500, die bijna uitsluitend worden gebruikt in het criminele circuit.
- 47. Het totaalbedrag per storting blijft steeds onder de FIU-meldgrens.
- 48. Meerdere stortingen binnen enkele minuten na elkaar.
- 49. Het geld wordt vaak dezelfde dag overgeboekt naar een groothandel zonder economische reden voor de betalingen.
- 50. Kasstortingen of opnames in coupures of valuta die bedrijfsvreemd zijn.

Ondergronds bankieren

Typologieën

- 51. Geldbedragen die zijn gebundeld met kleine elastieken in pakketten van 100 stuks bankbiljetten, waarbij een aantal bundels van 100 stuks weer bij elkaar worden gebundeld is een typisch kenmerk van de bundeling van crimineel geld.

- 52. De volgende kenmerken of een combinatie van deze kenmerken duiden op criminele geldstromen:
 - a. De overdracht van gelden vindt plaats op een openbare plek in plaats van een vaste locatie
 - b. Er wordt gebruik gemaakt van een nummer/token bij de overdracht van gelden, identiteiten zijn niet bekend
 - c. Geldoverdracht vindt plaats tussen verschillende nationaliteiten in plaats van binnen dezelfde etnische groep
 - d. Er is sprake van taalbarrières
 - e. Er is sprake van grote bedragen die worden overgedragen
 - f. Er is communicatie door middel van versluierd taalgebruik
 - g. Er is geen of slechts summiere administratie waarin namen ontbreken
 - h. De overdracht van de gelden vindt plaats met behulp van geldkoeriers in plaats van op locatie
 - i. De klanten hebben veelal criminele antecedenten

Feiten van algemene bekendheid

- 53. Na aanhouding van verdachte en inbeslagname van een groot contant geldbedrag is niet gebleken dat iemand het geld heeft opgeëist. (ECLI:NL:RBOVE:2018:1637)

Overige indicatoren⁸

- 54. Het verzenden via ondergronds bankieren is een belangrijke aanwijzing dat het om geld met een criminele herkomst gaat.
- 55. Het geldbedrag bestaat uit voornamelijk kleine coupures.
- 56. Er wordt gecommuniceerd via PGP-telefoons.
- 57. Er wordt gebruik gemaakt van een uniek nummer (token) als afgiftebewijs, vaak een bankbiljet van kleine coupure.
- 58. Het geld wordt ongeteld aangeleverd of de overdracht van het geld vindt in een dusdanig korte tijd plaats dat een dergelijk groot bedrag onmogelijk kan zijn (na)geteld.
- 59. Er wordt gebruik gemaakt van versluierd taalgebruik bij het maken van de afspraak tot overdracht van het geld (het niet noemen van namen of expliciet benoemen wat er gebracht gaat worden).
- 60. Bedragen worden afgeleverd aan anonieme personen, die zich bedienen van aliases.
- 61. Het ontvangen, vervoeren, en afgeven van geldbedragen aan anderen, welke bedragen overwegend bestaan uit kleine coupures.

⁷ <https://www.amlc.nl/witwassen-contante-overboekingen-vleesbedrijf>. ECLI:NL:RBOVE:2022:1838

⁸ <https://www.amlc.nl/wp-content/uploads/2021/06/artikel-Ondergronds-bankieren-Dorine-Stahlje-en-Lisette-de-Zeeuw.pdf>

- 62. Het contante geldbedrag wordt in uitzonderlijk korte tijd overgedragen.
- 63. Het afhaken van geldbedragen bij een woning en niet bij officiële bancaire instelling, zodoende onttrokken aan het voor dit soort geldtransacties gebruikelijke overheidstoezicht.
- 64. De commissie die aan de ondergronds bankier moet worden betaald is veel hoger dan de kosten die voor een reguliere bankoverschrijving worden betaald.
- 65. Het ontbreken van een kasboek of administratie.
- 66. Geld weggooien als de politie nadert.
- 67. Het vluchten voor de politie.
- 68. Het uitblijven van een zichzelf meldende rechthebbende na inbeslagname van een geldbedrag.
- 69. De wijze waarop het geld wordt vervoerd en/of aangeboden, bijvoorbeeld in een schoenendoos, pakketten of plastic tassen.

Criminele contacten/communicatie

Typologieën

- 70. Het feit dat door de verdachte veel contacten werden (worden) onderhouden met personen met criminele antecedenten.

Feiten van algemene bekendheid

- 71. Het is een feit van algemene bekendheid dat PGP-telefoons (een telefoon waarmee versleutelde berichten kunnen worden verstuurd) veelvuldig worden gebruikt in het criminele milieu. (ECLI:NL:RBAMS:2018:9892)

Onverklaard (buitenlands) vermogen

Typologieën

- 72. De transacties staan niet in verhouding tot de inkomsten.
- 73. Het feit dat ten aanzien van de verdachte geen economische activiteit bekend is in relatie tot de verschillende landen waarmee transacties werden verricht.
- 74. Het feit dat de verdachte iets weigert te verklaren over de herkomst van het geld.
- 75. Geldbedragen van behoorlijke omvang, in contante coupures, die niet terug zijn te vinden in (officiële) boeken van en evenmin kunnen worden verantwoord met stukken van reguliere handelsactiviteiten.
- 76. Het feit dat Nederlanders in het buitenland geld op aldaar geopende bankrekeningen hebben staan om buiten het zicht van de Nederlandse autoriteiten en / of Nederlandse opsporingsdiensten te blijven.

- 77. Een uitgavepatroon en/of (een) transactie(s) en/of vermogen die/dat niet verklaarbaar is/zijn en/of in aanzienlijke mate niet in verhouding staat/staan tot het op dat moment bekende legaal inkomen of vermogen (bijvoorbeeld zoals bekend bij de Belastingdienst en/of financiële instellingen).

Feiten van algemene bekendheid

- 78. Het is een feit van algemene bekendheid dat bij de handel in verdovende middelen grote inkomsten worden gegeneerd, waarbij met name de handel in cocaïne uiterst lucratief is. (ECLI:NL:RBAMS:2019:4154)
- 79. Het is een feit van algemene bekendheid dat mensen die leven van een uitkering hiervan vaak net rond kunnen komen. (ECLI:NL:GHAMS:2020:532)
- 80. Het is een feit van algemene bekendheid dat diverse soorten feiten zoals drugscriminaliteit veel geld opleveren aan alle personen die in de lijn van de invoer tot aan de uiteindelijke verkoop aan de gebruiker zitten. (ECLI:NL:RBROT:2011:BP9371)

Overige indicatoren⁹

- 81. Geen, onvolledige of (deels) onjuiste verklaringen voor de herkomst van het contante geld.
- 82. Hoeveelheid, coupures en valuta passen niet bij de persoon of de onderneming.
- 83. Aanzienlijke, onverklaarde overboekingen op en vanaf de bankrekeningen.
- 84. Persoon leeft 'boven zijn stand'.
- 85. Onverklaarbare, onverklaarde of niet-gedocumenteerde erfenis.
- 86. Persoon bezit buitenlandse vermogensbestanddelen die niet zijn aangegeven.
- 87. Niet-transparante of niet-verifieerbare oorsprong van het geld.

Onroerend goed/verhuur

Feiten van algemene bekendheid

- 88. Het is een feit van algemene bekendheid dat betalingen betreffende onroerend goed-transacties niet contant worden gedaan maar via bankrekeningen verlopen. (ECLI:NL:RBMNE:2015:986)
- 89. Naar het oordeel van het hof is het een feit van algemene bekendheid dat derdengeldrekeningen van geheimhouders, zoals van notarissen, kunnen worden gebruikt voor het verhullen van de criminele herkomst van geld (witwassen). (ECLI:NL:GHAMS:2015:633)

90. Het is een feit van algemene bekendheid dat de verhuur van woningen aan buitenlanders voor korte perioden, waarbij wordt betaald met grote contante geldbedragen, met diverse vormen van criminaliteit gepaard kan gaan. (ECLI:NL:RBAMS:2015:714)

91. Het is een feit van algemene bekendheid dat criminele groeperingen die zich bezig houden met de (internationale) handel in verdovende middelen regelmatig gebruik maken van woningen in Amsterdam, waarbij zij onder de radar van politie en justitie blijven doordat ze zelf niet staan ingeschreven en de huur in contanten betalen. (ECLI:NL:RBAMS:2019:5899)

92. Het is een feit van algemene bekendheid dat in de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg op grote schaal synthetische drugs worden geproduceerd en verhandeld. De productie vindt doorgaans plaats in leegstaande (en soms afgelegen) schuren en loodsen, maar ook in kelders van woningen en bedrijfspanden. Deze ruimtes worden, naar verluid, vaak verhuurd aan derden zonder dat daarvoor overeenkomsten worden ondertekend en/of op naam gesteld en de huurpenningen worden doorgaans contant betaald. (ECLI:NL:GHSHE:2019:2366)

93. Het is een feit van algemene bekendheid dat bij de executieverkoop van een woning de verkoopsom wordt gestort bij de notaris. (ECLI:NL:GHSGR:2012:BX6755)

Overige indicatoren¹⁰

94. Betrokkenheid bij een (vastgoed) ABC-transactie zonder een achtergrond te hebben in vastgoed.

95. Te laag inkomen ten opzichte van de koopsom.

96. Niet-transparant eigendom van een rechtspersoon.

97. Ongebruikelijke herkomst van het geld, financier, gefinancierde of financieringsovereenkomst.

98. Ongebruikelijke transactieresultaten (hoge winsten gedurende korte periode van eigendom).

99. Betrokkenheid van niet-professionele partij of een partij die behoort tot het sociale netwerk van een crimineel.

100. Ongebruikelijke koopsom wanneer deze wordt vergeleken met eerdere koopsommen,

de vraagprijs of marktprijs en ongebruikelijke transactieresultaten (hoge winsten gedurende korte periode van eigendom)

101. Te laag inkomen van huurder vergeleken met marktwaarde of huur, of personen of partners van personen met een criminele achtergrond.

102. Hoogst onwaarschijnlijke, niet-verifieerbare of niet-gedocumenteerde verklaringen voor herkomst vermogen of rationale achter aanschaf vastgoed.

103. Combinatie van twee of meer indicatoren¹¹:

- a. Koopsom van pand lager dan WOZ-waarde;
- b. Aankoop van pand met hypothecaire geldlening door niet-financiële instelling;
- c. Lening verstrekt met hoog rentepercentage en;
- d. Hypotheekakte met bijzondere winstverdelingsregeling.

104. Betalingen voor onroerend goed en andere activa van hoge waarde worden uitgevoerd door offshorebedrijven.¹²

105. Betaling van de koopsom voor vastgoed door een vennootschap loopt niet via de derdengeldenrekening van de notaris.

106. De koopsom van het vastgoed staat niet in verhouding tot de marktwaarde ten tijde van de aankoop.

107. Er vindt door de eigenaar geen rentebetaling of aflossing plaats richting de geldverstrekker/hypotheknemer (de offshore vennootschap).

108. Financiering van het vastgoed betreft de verkoper zelf (schuldig blijven van de koopsom) of een niet-financiële instelling.

109. Het is economisch onlogisch dat vastgoed ter beschikking wordt gesteld aan personen voor bewoning of gebruik zonder passend inkomen of zonder hiervoor een passende financiële vergoeding (huur) te verkrijgen.

110. Personen betrokken bij de offshore vennootschap (bestuurder, vermeende UBO) of bij het vastgoed (bewoners of gebruikers), zijn politieel of justitieel bekend of komen voor in (internationale) bad press of (internationaal) strafrechtelijk onderzoek.

111. Betrokkenen (lener-uitlener; eigenaar-bewoner) zijn formeel niet maar blijken feitelijk wel aan elkaar verbonden te zijn.

¹⁰ Belangrijke bronnen bij deze categorie zijn onder andere:

- OESO-handboek witwasindicatoren (2019) (<https://www.oecd.org/tax/crime/indicatoren-van-witwassen-en-terrorismedinanciering-Handboek-voor-medewerkers-van-de-Belastingdienst.pdf>)

- <https://www.amlc.nl/wp-content/uploads/2022/02/Risico-indicatoren-product-project-offshore-vennootschappen-Februari-2022.pdf>

¹¹ <https://www.amlc.nl/verschil-woz-waarde-en-aankoopsom/>

¹² Egmont Group Bulletin (2019), Professional Money Laundering Facilitators (https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2021/09/2019_Egmont_Group_Bulletin_Professional_Money_Laundering_Facilitators.pdf)

112. Een klant wil voor vastgoed contant betalen (aankoopsom en/of courtage).¹³

Buitenlandse rechtspersonen en onroerend goed

Typologieën

113. Een buitenlandse rechtspersoon met een bankrekening in een land dat een bankgeheim heeft of had ten tijde van de transactie en via die bankrekening direct of indirect vastgoed financierde.
114. Contanten die worden gestort op een bankrekening van een buitenlandse rechtspersoon, bij een bancaire instelling in een land dat een bankgeheim heeft of had ten tijde van die storting(en) waarbij de contanten fysiek naar dat land worden gebracht.
115. Grote contante bedragen die worden gestort of opgenomen (voor bijvoorbeeld verbouwingen, (deel)betaling van een woning of auto) op of vanaf de bankrekening van een buitenlandse rechtspersoon.
116. De bankrekening van een buitenlandse rechtspersoon wordt direct of indirect gevoed door contante stortingen(indirect bijvoorbeeld via overboekingen vanaf andere bankrekeningen).
117. Een buitenlandse rechtspersoon waarbij de geregistreerde UBO niet dezelfde persoon is als de werkelijke UBO.
118. Een buitenlandse rechtspersoon waarbij de geregistreerde UBO verwant is aan de werkelijke UBO.
119. Het door een verwant persoon (familie, vrienden, trustee, etc.) van de werkelijke of geregistreerde UBO laten storten of opnemen van contanten op of vanaf de bankrekening van de buitenlandse rechtspersoon.
120. Legale inkomsten en (buitenlands) vermogen, zoals bekend bij de Belastingdienst, bieden geen verklaring voor uitgevoerde transactie(s) en/of het vermogen van een (werkelijke) UBO van een buitenlandse rechtspersoon.
121. Een buitenlandse rechtspersoon die vastgoed in bezit heeft en of financiert en niet voldoet aan haar belastingaangifte verplichting, in het land waar die verplichting geldt.
122. Er is sprake van een (verhulde) zelftransactie (bijvoorbeeld de (werkelijke) UBO van de buitenlandse rechtspersoon is dezelfde persoon als de begunstigde van een lening, hypotheek, schenking, loan-back).
123. Eigenschaftsstructuur/zeggenschaftsstructuur van de buitenlandse rechtspersoon lijkt gericht op verhulling van de werkelijke UBO (bijvoorbeeld door aan aandelenoverdracht of een UBO wissel ten tijde van de vastgoedtransactie).
124. De (werkelijke) UBO van een buitenlandse rechtspersoon of een aan die UBO verwant persoon verkoopt zijn woning aan de eigen buitenlandse rechtspersoon en blijft in die woning wonen.
125. Een natuurlijk persoon die geen formele rol (meer) heeft in een buitenlandse rechtspersoon handelt en/of neemt beslissingen alsof hij UBO is van die buitenlandse rechtspersoon.
126. Vastgoed dat wordt aangekocht door een buitenlandse rechtspersoon en dat wordt bewoond / gehuurd door familie of vrienden van de (werkelijke) UBO van die buitenlandse rechtspersoon.
127. Een buitenlandse rechtspersoon die vastgoed heeft of financiert waarbij de bewoners van dat vastgoed geen huur betalen (zoals wel is afgesproken in de huurovereenkomst).
128. Een buitenlandse rechtspersoon die een (hypothecaire) lening verstrekt;
- waarbij de afgesproken aflossing en/of rentebetaling niet wordt nagekomen, of;
 - waarbij de betalingsafspraken niet worden nagekomen en waarop geen aanmaning tot betaling volgt, of;
 - aan iemand voor wie het onmogelijk is een reguliere hypotheek en/of lening te krijgen, of;
 - aan iemand die onvoldoende (legaal) inkomen heeft om aan de betalingsverplichtingen te voldoen.
129. Een buitenlandse rechtspersoon betaalt voor een object (vastgoed, auto) en dat object wordt geleverd of komt op naam van een natuurlijk persoon.
130. Een buitenlandse rechtspersoon die gebruik maakt van valse stukken als verhullingshandeling zoals koopovereenkomsten, hypotheekovereenkomsten, leenovereenkomsten, huurovereenkomsten en facturen ter onderbouwing van een transactie.
131. Een buitenlandse rechtspersoon waarvan de UBO verhuult dat hij/zij feitelijk woonachtig is in Nederland.

¹³ <https://www.amkc.nl/wp-content/uploads/2022/06/indicatorenproduct-makelaars-witwassen-pdf.pdf>

Antiek/kunst

Overige indicatoren¹⁴

- 132. Handel in antiek via handelaren zonder administratie / verkoopbonnen.
- 133. Tussenhandelaren blijven onbekend.
- 134. Meerdere kopers die allen anoniem zijn en op basis van facturen valt niet op te maken welk schilderij aan wie is verkocht.
- 135. Het gebruik van lege vennootschappen, trusts of tussenpersonen van derden, waaronder kunsthandelaren, makelaars, adviseurs of interieurontwerpers, om cultuurgoederen te kopen, te bezitten of te verkopen.
- 136. Contante transacties, met name het gebruik van grote hoeveelheden contant geld.
- 137. Gebruik van bankbiljetten met een grote coupure (bijvoorbeeld het 500-eurobiljet in de EU).
- 138. Ongewoon hoge winstmarges op de verkoop van kunst, antiek of andere cultuurgoederen.
- 139. Verkopen of aankopen van objecten door verkopers die er niet op uit zijn om hun initiële investeringen terug te verdienen.
- 140. Verkopen of aankopen van kunst die de verwachte verkoopwaarde van het werk enorm of routinematig overschrijden.
- 141. Verkopen of aankopen van kunst waarbij kopers geïnteresseerd lijken te zijn in het betalen van een aanzienlijk hogere prijs dan de fictieve waarde van het werk.
- 142. Verkopen of aankopen van kunst waarbij een klant niet bekend is met, of geïnteresseerd is in de herkomst, geschiedenis, stijl, genre of kunstenaar van een object.
- 143. Onwil van een klant om identificatiegegevens te verstrekken om een lening met kunst als onderpand te ontvangen, of vervroegde aflossing of gebruik van contanten om een dergelijke lening te betalen.
- 144. Geïmporteerde of geëxporteerde voorwerpen die niet zijn aangegeven bij de relevante douaneadministratie(s).
- 145. Aanwezigheid van natuurlijke- of rechtspersonen waarvan bekend is of vermoed wordt dat ze betrokken zijn bij de illegale handel in cultuurgoederen.
- 146. Gebruik van sociale media of financiële tussenpersonen om reclame te maken voor geroofde cultuurgoederen.

- 147. Nieuw 'ontdekte' kunst die wordt toegeschreven aan een prominente kunstenaar.
- 148. Aankopen van objecten door tussenpersonen namens een uiteindelijke verkoper of koper
- 149. Transacties waarbij marktdeelnemers betrokken zijn zonder expertise in het doen van grote waarde transacties.
- 150. Transacties waarbij Politically Exposed Persons (PEP's) of hun familieleden of naaste medewerkers betrokken zijn.

Luxe goederen

Overige indicatoren

- 151. Bij registratie van de aankoop wordt de naam van de tussenpersoon genoteerd. Bij het passen van het horloge om de pols betreedt de echte koper de winkel.¹⁵
- 152. Een ouder paard dat niet/nooit aan wedstrijden deelneemt wordt tegen een hoge prijs verkocht of er wordt een laag bedrag betaald voor een paard dat wordt geëxporteerd naar een derde land terwijl dat paard recent nog prijzen heeft behaald.¹⁶
- 153. Op het certificaat staat vermeld dat het goud afkomstig is uit Colombia terwijl is gebleken dat het goud afkomstig is uit Venezuela en er bij export nog meer valse geschriften zijn gebruikt.¹⁷
- 154. Het fysiek vervoeren van het goud vindt niet plaats met behulp van zwaar beveiligde goudtransporten zoals te doen gebruikelijk is, hetgeen een aanzienlijk veiligheidsrisico meebrengt.¹⁸
- 155. Afspraken rondom het vervoer van het goud vinden plaats op basis van vertrouwen in plaats van gebruikelijke schriftelijke overeenkomsten.¹⁹

Belastingaangifte

Feiten van algemene bekendheid

- 156. Het is een feit van algemene bekendheid dat grote bedragen aan genoten contanten moeten worden verantwoord in de belastingaangifte, ook als het gaat om inkomsten uit criminele activiteiten. (ECLI:NL:RBGEL:2019:2168)
- 157. Het nalaten van het aangeven bij de Belastingdienst van een tijdens een doorzoeking in de woning aangetroffen groot geldbedrag. (ECLI:NL:GHAMS:2019:434)

¹⁴ FATF (2023), Money Laundering and Terrorist Financing in the Art and Antiquities Market (<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Money-Laundering-Terrorist-Financing-Art-Antiquities-Market.pdf.coredownload.pdf>)

¹⁵ <https://www.amlc.nl/vijf-voor-twaalf/>

¹⁶ <https://www.amlc.nl/witwasmogelijkheden-in-de-handel-met-elitepaarden/>

¹⁷ <https://www.amlc.nl/venezolaans-goud/> - ECLI:NL:OGHACMB:2020:44

¹⁸ <https://www.amlc.nl/venezolaans-goud/> - ECLI:NL:OGHACMB:2020:44

¹⁹ <https://www.amlc.nl/venezolaans-goud/> - ECLI:NL:OGHACMB:2020:44

Overige indicator

158. Een entiteit voldoet niet aan reguliere zakelijke verplichtingen, zoals het indienen van btw-aangiften.²⁰

Geldezel

Overige indicatoren

159. Onverwacht grote bedragen komen binnen vanaf verschillende rekeningen op een rekening waarop normaal gesproken alleen studiefinanciering of maandelijkse betalingen voor bijbaantjes binnenkomen.²¹
160. Ongeveer vergelijkbare bedragen worden doorgestort naar onbekende rekeningen (of cryptoplatformen), met inhouding van, naar verhouding, gelijke bedragen.²²

Tenaamstelling

Typologieën

161. Het beheer of gebruik van een bankrekening, een (crypto)betaalkaart of een account bij een cryptovaluta-exchange die op naam van een derde is gesteld, zonder legaal economisch motief. Deze derde kan een (on)bewuste katvanger of een rechtspersoon betreffen.

Feit van algemene bekendheid

162. Het is een feit van algemene bekendheid dat tenaamstelling op naam van een ander dan de werkelijke eigenaar er toe strekt die eigendom te verhullen. (ECLI:NL:HR:2012:BU7335)

Overige indicatoren

163. De naam van een handelsentiteit lijkt een kopie van de naam van een bekend bedrijf of lijkt er sterk op, zonder enige verbondenheid aan dat bedrijf.²³
164. Eigenaars of (senior) managers van een bedrijf lijken nominees te zijn die handelen om de werkelijke uiteindelijke belanghebbende te verbergen, bijvoorbeeld ze hebben geen ervaring in bedrijfsbeheer of geen kennis van transactiedetails, of ze beheren meerdere bedrijven.²⁴

Kansspelen/gokken

Feit van algemene bekendheid

165. Het is een feit van algemene bekendheid dat het uitzonderlijk is dat dat een persoon structureel nettowinsten behaalt met kansspelen. (ECLI:NL:PHR:2017:1469)
166. Het is een feit van algemene bekendheid dat om te kunnen gokken inleggeld nodig is. (ECLI:NL:RBNHO:2018:8638)

167. Het is een feit van algemene bekendheid dat het manipuleren van voetbalwedstrijden wordt gedaan teneinde gokwinsten te kunnen maken en dat hiermee grote geldbedragen kunnen worden verdiend. (ECLI:NL:RBNHO:2016:10015)

Overige indicatoren

168. Onverklaarbare, onverklaarde of niet-gedocumenteerde gokwinsten en loterijprijzen.
169. Player-to-player transfers kunnen gemakkelijk worden gebruikt om waarde te verplaatsen van het ene naar het andere speelaccount; spelers hoeven hiervoor niet tegen elkaar te spelen, gewoon overmaken volstaat. De verkoper laat zich vervolgens van zijn speelaccount uitbetalen op zijn betaalrekening. Bij navraag zal de verkoper spreken van gokwinsten, maar in werkelijkheid gaat het om de opbrengst van de verkoop van (illegale) goederen. Op deze manier fungeert het speelaccount als een soort bankrekening.²⁵
170. Een speelaccount bij een illegale aanbieder van online kansspelen kan worden gebruikt om geld op te slaan en te verbergen voor de autoriteiten.²⁶
171. Aankoop van ingeloste casinochips na minimale gokactiviteiten en het storten van contanten en bankcheques op een lopende casinorekening.²⁷

(Internationale) rechtspersonen

Typologieën

172. Een kenmerk dat veel gevallen van witwassen gemeen hebben is dat handelingen plaatsvinden die overigens – los van het beoogde witwassen – geen redelijk bedrijfseconomisch doel kunnen dienen.
173. Een verfijndere methode is het werken met dekmantelorganisaties. De aanbieder van het geld zegt dan te handelen namens een bedrijf of vennootschap, veelal gevestigd in het buitenland. Hij geeft opdracht het geld over te maken naar een bankrekening van dat bedrijf, waarna het geld onmiddellijk van die rekening wordt opgenomen of verder wordt overgemaakt naar een andere rekening. Vaak zijn de gestorte bedragen onverklaarbaar hoog, gelet op de soort activiteit die de dekmantelorganisatie zou verrichten.

²⁰ FATF (2021), Trade-Based Money Laundering – Risk Indicators (<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Trade-Based-Money-Laundering-Risk-Indicators.pdf.coredownload.inline.pdf>)

²¹ <https://www.amlc.nl/modus-operandi/alert-de-crypto-geldezel/>

²² <https://www.amlc.nl/modus-operandi/alert-de-crypto-geldezel/>

²³ FATF (2021), Trade-Based Money Laundering – Risk Indicators (<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Trade-Based-Money-Laundering-Risk-Indicators.pdf.coredownload.inline.pdf>)

²⁴ FATF (2021), Trade-Based Money Laundering – Risk Indicators (<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Trade-Based-Money-Laundering-Risk-Indicators.pdf.coredownload.inline.pdf>)

²⁵ <https://www.amlc.nl/online-gokken-als-witwasmethodiek/>

²⁶ <https://www.amlc.nl/online-gokken-als-witwasmethodiek/>

²⁷ <https://www.amlc.nl/financial-crime-script-arbeidsuitbuiting-en-witwasmethodieken/>

Overige indicatoren²⁸

- 174.** De rechtspersoon is na oprichting onbereikbaar.
- 175.** Ontbreken van btw-identificatienummer.
- 176.** Vestiging in bedrijfsverzamelgebouw of woonadres.
- 177.** Aandelenoverdracht zonder raadpleging jaarrekeningen.
- 178.** Prijs van de aandelen is niet in verhouding met de jaarrekeningen.
- 179.** Prijs van de aandelen is gebaseerd op onware balans.
- 180.** Bestuurderswisseling van een stichting en de overdracht van vermogensbestanddelen.
- 181.** Stichting boven een besloten vennootschap.
- 182.** De entiteit heeft een minimaal aantal personeelsleden in dienst, wat niet consistent is met het volume van de verhandelde grondstoffen en/of producten.
- 183.** Er wordt geen loon uitgekeerd in de vennootschap.
- 184.** Ontbreken van loonheffings- en omzetbelastingbetalingen.
- 185.** Parkeren van assets, terwijl doorgaans een rechtspersoon bedoeld is voor het ondernemen van economische activiteiten.
- 186.** Online aanwezigheid van onderneming: onverwacht niet te vinden, doorklikken op een mooie website levert foutmeldingen op, er staan onjuistheden op of diverse vertaalen/of typefouten, het blijft onduidelijk wie de eigenaar is van de onderneming, het blijft onduidelijk waar de onderneming is gevestigd.
- 187.** Afwijkingen in de normale procedures bij de goedkeuring van betalingen.
- 188.** Hoge kassaldi die ook buitensporig zijn voor de branche.
- 189.** Zeer sterke stijging van de omzet in korte tijd, ook vergeleken met de inkoopwaarde.
- 190.** Transacties die niet passen bij de aard van de onderneming.
- 191.** Coupures en valuta van de bedragen die worden gestort of opgenomen van de bankrekening passen niet bij de aard van de onderneming.
- 192.** Hoge inkoopfacturen met een zeer globale omschrijving.
- 193.** De entiteit heeft weinig of geen fysieke of online aanwezigheid.
- 194.** Uitgaven voor andere doeleinden dan vermeld in de statuten of doelstellingen.
- 195.** Uiteindelijk belanghebbende tot de vennootschap is niet bekend.
- 196.** Betrokkenheid van een buitenlands trustkantoor bij een lokale onderneming.
- 197.** Nieuw opgerichte vennootschappen met direct grote handelsvolumes.
- 198.** Partijen die bij een transactie optreden worden feitelijk overheerst door anderen en spelen slechts op papier een rol.
- 199.** Personen die formeel geen in het handelsregister geregistreerde functie bekleden blijken niettemin de facto de dienst uit te maken.
- 200.** De persoon is betrokken bij - al dan niet eenmalige - transacties die ongebruikelijk zijn doordat deze niet passen in de normale beroeps- of bedrijfsuitoefening van de cliënt, terwijl daarvoor geen voor de instelling acceptabele verklaring kan worden gegeven.
- 201.** De persoon heeft voorkeur voor activa die geen sporen achterlaten, zoals contant geld, toonderpapier, toonderpolissen en cliënt is mogelijk katvanger.²⁹
- 202.** Meerdere rechtspersonen op een kantooradres in combinatie met gebruik van wisselende katvangers als bestuurders/aandeelhouders.
- 203.** Het gebruik maken van ondernemingen met een intensieve contante geldstroom.³⁰
- 204.** De gelden zijn voor een groot deel opgegaan aan consumptieve uitgaven en er is niet aangetoond dat uitgave van de gelden een bedrijfseconomisch doel diende.³¹
- 205.** De buitenlandse rechtspersoon is gevestigd in een risicoland.
- 206.** Er is geen sprake van een reële economische activiteit in het land van oprichting.

²⁸ Belangrijke bronnen bij deze categorie zijn:

- OESO-handboek witwasindicatoren (2019) (<https://www.oecd.org/tax/crime/indicatoren-van-witwassen-en-terrorismedinanciering-Handboek-voor-medewerkers-van-de-Belastingdienst.pdf>)

- <https://www.amlc.nl/misbruik-van-rechtsvormen/>

- <https://www.amlc.nl/waft-verplichtingen-notaris/> - ECLINLTNORSHE:2020:28

- <https://www.amlc.nl/wp-content/uploads/2022/02/Risico-indicatoren-product-project-offshore-vennootschappen-Februari-2022.pdf>

- <https://www.amlc.nl/imf-unmasking-control-samenleving-en-ervaringen-uit-de-nederlandse-praktijk/>

- Egmont Group Bulletin (2019), Professional Money Laundering Facilitators (https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2021/09/2019_Egmont_Group_Bulletin_Professional_Money_Laundering_Facilitators.pdf)

- FATF (2021), Trade-Based Money Laundering - Risk Indicators (<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Trade-Based-Money-Laundering-Risk-Indicators.pdf.coredownload.inline.pdf>)

²⁹ Aandeel aan toonder is niet rechtsgeldig in Nederland sinds een wetwijziging van 1 juli 2019 met overgangsrecht tot 1 januari 2021.

³⁰ Voorbeelden van bedrijfssectoren die zich kunnen lenen voor het witwassen van illegaal geld zijn: horeca, nagelsalons, zonnestudio's, autohandelaars, winkels met verse waren en import- exportbedrijven.

³¹ <https://www.amlc.nl/witwasser-en-katvanger-skybox-en-autos/> - ECLINLTNORSHE:2023:3689

- 207. Het gebruik van rekeningen die zijn geopend in andere landen dan het land waar de vennootschap is geregistreerd.³²
- 208. De offshore vennootschap is niet transparant jegens de autoriteiten/voldoet niet aan diens verplichtingen (handelsregister/Belastingdienst).
- 209. De offshore vennootschap wordt vlak voor aankoop of financiering van vastgoed opgericht.
- 210. De offshore vennootschap is niet terug te vinden in open bronnen.
- 211. De UBO van de offshore vennootschap is niet te achterhalen.
- 212. Complexe structuren waarvoor geen legitieme of economische reden is (over meerdere jurisdicties verspreid).
- 213. Het is onduidelijk wat de (legale) bron van herkomst is van het vermogen.
- 214. Het is niet logisch dat een onderneming in groothandel, detailhandel, import en export plaatsvindt vanuit een bedrijfsverzamelgebouw, gelet op de beperkte opslag die er is in zulke gebouwen.
- 215. Met een offshore vennootschap wordt geprofiteerd van verschillende elementen die de anonimiteit van personen bevorderen, zoals de mogelijkheid van 'in naam (van)'-dienstverlening, aandelen aan toonder en het niet verplicht openbaar deponeren van basisgegevens van de vennootschap.
- 216. Het gebruik van geliquideerde vennootschappen voor financiële transacties en/of tegenpartijen.
- 217. Gebruik van stromannen/familieleden als aandeelhouders/bestuurders in (buitenlandse) rechtspersonen.
- 218. Handelstransacties of leningen die voorgesteld worden als zijnde tussen onafhankelijke partijen maar achteraf bij volledige transparantie van de UBO's beide partijen gelieerd blijken.
- 219. Een significant aantal verdacht gemelde transacties met betrekking tot juridische entiteiten die geregistreerd zijn via hetzelfde Trust and Company Service Provider of dezelfde nominale aandeelhouders en bestuurders hebben.
- 220. Een entiteit heeft onverklaarbare inactieve periodes.

- 221. Rechtspersonen of juridische constructies laten na een lange periode van inactiviteit na oprichting een plotselinge en onverklaarbare toename van financiële activiteiten zien.
- 222. Investerings door een buitenlandse rechtspersoon ten behoeve van een binnenlands natuurlijk persoon, bijvoorbeeld een appartement of een jacht.
- 223. Internationale vennootschapsstructuur zonder duidelijk commercieel, juridisch of fiscaal belang.
- 224. Gebruik van overdreven complexe transacties wanneer een meer gebruikelijke methode beschikbaar is.
- 225. De bedrijfsstructuur lijkt ongewoon complex en onlogisch, zoals de betrokkenheid van lege vennootschappen of vennootschappen die geregistreerd zijn in rechtsgebieden met een hoog risico.
- 226. De entiteit is geregistreerd op een adres dat waarschijnlijk een massaal registratieadres is.

Stichtingen

Overige indicatoren

- 227. Stichting wordt als tussenpersoon gebruikt voor de aanschaf van vastgoed.
- 228. Onlogische routing vermogen.
- 229. Eén natuurlijke persoon vervult alle drie de functies binnen de stichting (secretaris, voorzitter én penningmeester).
- 230. Donaties komen binnen op de privérekening.
- 231. Geen transacties van- of naar de stichting.

Leningen

Overige indicatoren³³

- 232. Leningen van onbekende kredietverstrekkers, die niet zijn geregistreerd bij AFM.³⁴
- 233. Het verkrijgen van een hypothecaire geldlening of andere lening op basis van een, verhoudingsgewijs, te laag inkomen.
- 234. Financier of verschaffer van zekerheden kent geen transparante eigendomsstructuur.
- 235. Verstrekking door een niet-financiële instelling.
- 236. Ongebruikelijke contractspartij/geen zakelijke of familiebanden met het land van herkomst van de financier.

³² Egmont Group Bulletin (2019) – Professional Money Laundering Facilitators (https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2021/09/2019_Egmont_Group_Bulletin_Professional_Money_Laundering_Facilitators.pdf)

³³ Belangrijke bronnen bij deze categorie zijn:

- OESO-handboek witwasindicatoren (2019) (<https://www.oecd.org/tax/crime/indicatoren-van-witwassen-en-terrorismedinanciering-Handboek-voor-medewerkers-van-de-Belastingdienst.pdf>)

- <https://www.amlc.nl/verhullen-door-middel-van-fictieve-leningen/> - ECLI:NL:GHARL:2023:4930

³⁴ <https://www.afm.nl/nl/consumenten/themas/financieel-advisie/check-je-aanbieder>

- 237. Geen schriftelijke lening overeenkomst aanwezig.
- 238. Geen, geen reële of onvoldoende zekerheidsstelling.
- 239. Geen of geen reëel aflossingsschema.
- 240. Geen marktconforme rente.
- 241. Leensom komt in contanten..
- 242. Aard van de besteding van de gelden.
- 243. Bij betalingsachterstanden worden geen incassomaatregelen genomen.
- 244. Aflossing met gesloten beurs (onderlinge verrekentransacties).
- 245. Verstrekte leningen volgen elkaar snel op.
- 246. Dermate snelle aflossing van de leningen dat nauwelijks rente wordt genoten, terwijl een opbrengst of winst op andere wijze voor verdachte evenmin aannemelijk is geworden.
- 247. Vanuit diverse rechtspersonen leningen verstrekken door feitelijk één persoon.

Aandelen

Overige indicatoren³⁵

- 248. Overdracht van aandelen in een BV voor € 1, terwijl de onderneming een negatief eigen vermogen heeft.
- 249. Er is sprake van een hoge koopsom, terwijl is gebleken dat er sprake is van een groot negatief vermogen.
- 250. Koopsom wordt onderling voldaan buiten notaris om.
- 251. Er is sprake van een tussenpersoon die alle documentatie aanlevert.
- 252. Onduidelijke motieven voor de aankoop van de aandelen.
- 253. Aandelen kwamen met terugwerkende kracht voor rekening en risico van andere buitenlandse koper.
- 254. Voorafgaand aan passeren akte was een ander ingeschreven als bestuurder dan de koper.
- 255. Onvoldoende onderbouwing van de koopsom.
- 256. Er is sprake van een transactie met een tevoren kenbaar verlies.
- 257. De transactie sluit niet aan bij het sociaal economisch profiel van de koper.
- 258. Koper van de aandelen wenst het geleden verlies aan verkoper te vergoeden.

- 259. Er is sprake van het meerdere keren verhandelen van de aandelen in korte tijd en/of bij verschillende notarissen zonder duidelijke reden.
- 260. Het is onduidelijk waarom de koper de voorkeur geeft aan het overnemen van aandelen van een vennootschap die nauwelijks winstgevend is, in plaats van zelf een nieuwe vennootschap op te richten.
- 261. Er is geen rechtstreekse correspondentie met partijen over de aandelenoverdracht.
- 262. Er wordt alleen gecommuniceerd met een tussenpersoon / overdracht wordt geregeld door onbekende tussenpersonen.
- 263. Onduidelijke relatie tussen tussenpersoon en cliënt.
- 264. Het betaalverkeer vertoont een ongebruikelijk patroon.
- 265. De nationaliteit, land van domicilie en de bank waar de bankrekening wordt aangehouden van de verkoper of koper bevinden zich allen in verschillende landen.
- 266. Verkoper dringt met spoed aan de levering te passeren.
- 267. Koopsom strookt niet met vermogen op de balans / koopsom niet onderbouwd.
- 268. De koopsom is een relatief gering bedrag, wordt onderling voldaan en strookt niet met vermogen op de balans.
- 269. De herkomst van de gelden voor de aandelenoverdracht is onduidelijk.

Handels- en financiële stromen

Typologie

- 270. Een typische vorm van witwassen is het rondpompen van geld door veelvuldige overschrijvingen tussen verschillende rekeningen. Credit en debet verrichtingen volgen elkaar, om onverklaarbare redenen, in hoog tempo op en saldi gaan in één maand van 0 naar enkele miljoenen euro's en weer terug. Vaak wordt de paper trail onderbroken door contante opnames of de aankoop van cheques. Bewijsstukken getoond ter onderbouwing van de transactie, zoals overeenkomsten van lening, koopcontracten, garanties en dergelijke, lijken vaak vals of juridisch defect. Partijen bij een transacties schijnen soms verwant of zelfs dezelfde personen te zijn.

Feiten van algemene bekendheid

271. Het is een feit van algemene bekendheid dat telefoons niet per schip worden vervoerd, omdat vervoer over zee te lang duurt en dit de handel belemmert. (ECLI:NL:RBROT:2021:8810)

272. Het is een feit van algemene bekendheid dat partijen gestolen goederen contant verder worden verhandeld, veelal tegen een significant lagere prijs dan de normale inkoopprijs in het economisch verkeer. (ECLI:NL:RBSHE:2012:BX6681)

Overige indicatoren³⁶

273. Het kopen van dure vermogensbestanddelen, ver onder de marktwaarde.

274. De ontvangen bedragen lijken buitensporig in verhouding tot de geleverde goederen of diensten.

275. Betalingen naar bankrekeningen in andere landen dan het land waarin de ontvanger is gevestigd.

276. Betalingen naar persoonlijke bankrekeningen in plaats van zakelijke bankrekeningen.

277. Betalingen aan entiteiten die niet hebben deelgenomen aan projecten of transacties ('unrelated third parties') zonder economisch legitieme verklaring.

278. Grote of veelvuldige afgeronde betalingen of ontvangsten van rechtspersonen.

279. Grote cashbetalingen.

280. Transacties met offshore vennootschappen.

281. Geldstromen zonder een (bedrijfs-) economische reden of relevante correspondentie/documentatie.

282. Verkooptransacties in bedrijfsvreemde goederen of diensten.

283. Stortingen op buitenlandse bankrekeningen van individuen of bedrijven waarmee geen zakelijke relatie bestaat.

284. Betalingen die zijn gedaan of ontvangen via tussenpersonen in derde-landen.

285. Het land is geen bekend productie- of handelsland voor dit type goederen..

286. Significant verschil in omschrijving op douanedocumenten en factuur (aantal, soort, kwaliteit).

287. Significant verschil in omschrijving op de documenten en feitelijke goederen (aantal, soort, kwaliteit).

288. Risicogoederen: goederen van hoge waarde.

289. Verschil in omvang van de geldstroom en het factuurbedrag.

290. Betalingen aan of door personen in risicovolle landen³⁷, waarvan de identiteit niet kan worden vastgesteld of die bedrijven zijn waarvan de identiteit van de uiteindelijk gerechtigden niet kan worden vastgesteld.

291. Hoge betalingen voor de afhandeling van diensten in risicovolle landen.³⁸

292. Provisiebetalingen worden in onderdelen gesplitst en naar verschillende offshore bankrekeningen overgemaakt.

293. Gedane of ontvangen betalingen terwijl er geen schriftelijke overeenkomst bestaat of waar de schriftelijke overeenkomsten onduidelijk of niet beschikbaar zijn.

294. Betalingen van hoge provisies rond bepaalde data (bijvoorbeeld als een overeenkomst wordt gesloten).

295. Betalingen die zijn gedaan voor vervoer en verblijf van PEP's (Politically Exposed Person).

296. Onverklaarbare discrepantie tussen geld en goederenstroom.

297. Het bedrijf gaat complexe handelstransacties aan waarbij veel tussenpersonen van derden betrokken zijn die niet overeenkomen met de bedrijfsactiviteiten.

298. Het bedrijf gaat transacties en verzendroutes of -methoden aan die niet in overeenstemming zijn met de standaard zakelijke praktijken.

299. Het bedrijf vertoont consistent onredelijke lage winstmarges bij haar handelstransacties, zoals het importeren van groothandelproducten tegen of boven de detailhandelswaarde, of het doorverkopen van goederen tegen dezelfde of lagere aankoopprijs.

300. Inconsistenties tussen contracten, facturen of andere handelsdocumenten, zoals tegenstrijdigheden tussen de naam van de exporterende entiteit en de naam van de ontvanger van de betaling.³⁹

³⁶ Belangrijke bronnen bij deze categorie zijn:

- OESO-handboek witwasindicatoren (2019) (<https://www.oecd.org/tax/crime/indicatoren-van-witwassen-en-terrorismedinanciering-Handboek-voor-medewerkers-van-de-Belastingdienst.pdf>)

- FATF (2021), Trade-Based Money Laundering - Risk Indicators (<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Trade-Based-Money-Laundering-Risk-Indicators.pdf.coredownload.inline.pdf>)

- Egmont Group Bulletin (2019), Professional Money Laundering Facilitators (https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2021/09/2019_Egmont_Group_Bulletin_Professional_Money_Laundering_Facilitators.pdf)

³⁷ De FATF hanteert lijsten met landen die in onvoldoende mate een systeem ter voorkoming van witwassen hebben opgezet (zwarte lijst), en met landen die onder verscherpt toezicht staan (grijze lijst): <https://www.fatf-gafi.org/en/countries/black-and-grey-lists.html>. Daarnaast hanteert bijvoorbeeld de Europese Commissie een eigen lijst: <https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/>

³⁸ De FATF hanteert lijsten met landen die in onvoldoende mate een systeem ter voorkoming van witwassen hebben opgezet (zwarte lijst), en met landen die onder verscherpt toezicht staan (grijze lijst): <https://www.fatf-gafi.org/en/countries/black-and-grey-lists.html>

Daarnaast hanteert bijvoorbeeld de Europese Commissie een eigen lijst: <https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/>

³⁹ <https://www.amlc.nl/commodities-en-witwassen-de-graansector/> / FATF (2021), Trade-Based Money Laundering - Risk Indicators (<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Trade-Based-Money-Laundering-Risk-Indicators.pdf.coredownload.inline.pdf>)

301. Contracten, facturen of andere handelsdocumenten tonen vergoedingen of prijzen die niet overeen lijken te zijn met commerciële overwegingen, afwijken van de marktwaarde, of aanzienlijk afwijken van eerdere vergelijkbare transacties.
302. Contracten, facturen of andere handelsdocumenten bevatten vage beschrijvingen van de verhandelde goederen, zoals het onderwerp van het contract wordt slechts beperkt of algemeen beschreven.
303. Handels- of douanedocumenten ter ondersteuning van de transactie ontbreken, lijken vervalsingen, bevatten valse of misleidende informatie, zijn een herindiening van eerder afgewezen documenten of worden vaak gewijzigd of aangepast.
304. Contracten ter ondersteuning van complexe of reguliere handelstransacties lijken ongewoon eenvoudig, ze volgen een “voorbeeldcontract”-structuur die beschikbaar is op het internet.
305. De waarde van de geregistreerde invoer van een entiteit vertoont significante verschillen met het volume aan buitenlandse bankoverschrijvingen voor invoer van de entiteit. Omgekeerd vertoont de waarde van geregistreerde export een significante mismatch met inkomende buitenlandse bankoverschrijvingen.
306. Goederen die in een land worden ingevoerd in het kader van de regeling tijdelijke invoer en de regeling actieve veredeling worden vervolgens uitgevoerd met vervalste documenten.
307. Goederen worden via een aantal rechtsgebieden verzonden zonder economische of commerciële rechtvaardiging.
308. Vermenging van fondsen via verwante bedrijven en export/verkoop van ondergewaardeerde producten, waarbij gebruik wordt gemaakt van back-to-back facturering, wat duidt op een doorlopend illegaal systeem van interne verrekenprijzen.⁴⁰
309. Een omvangrijke en structurele geldstroom zonder facturen of schriftelijke contractuele verplichtingen.⁴¹
310. Transitbeweging van fondsen via bankrekeningen van bedrijven; rekeningen van bedrijven worden gebruikt om geld te ontvangen en onmiddellijk over te maken en het rekeningsaldo aan het einde van de dag is nul.
311. Regelmatige grensoverschrijdende geldovermakingen via rekeningen van lege vennootschappen in verband met leningsovereenkomsten en betalingen voor diensten.
312. Geld overmaken naar het buitenland om goederen te kopen die nooit verzonden, ontvangen of gedocumenteerd zijn.
313. Betalingen voor goederen die aan derde landen geleverd worden, worden uitgevoerd door offshorebedrijven die geen contractpartijen zijn.
314. Deelnemende bedrijven zijn geregistreerd op een of meer “virtuele” adressen, op adressen van postbussen die worden gebruikt door speciale dienstverleners (zoals trustkantoren, advocaten en notarissen).
315. Er worden zeer laat wijzigingen aangebracht in de betalingsafspraken voor de transactie, bijvoorbeeld de entiteit stuurt de betaling op het allerlaatste moment door naar een voorheen onbekende entiteiten, of de entiteit verzoekt om wijzigingen op de geplande betalingsdatum of het betalingsbedrag.
316. Het aanhouden van een banksaldo van bijna nul ondanks frequente inkomende- en uitgaande transacties, zonder zakelijke reden.⁴²
317. Een rekening vertoont frequente stortingen in contanten die vervolgens worden overgemaakt aan personen of entiteiten in vrijhandelszones of offshore-rechtsgebieden zonder zakelijke relatie met de rekeninghouder.
318. Inkomende overschrijvingen naar een handelsgerelateerde rekening worden gesplitst en doorgestuurd naar meerdere niet-gerelateerde rekeningen die weinig of geen verband houden met commerciële activiteiten.
319. De betaling voor ingevoerde goederen wordt gedaan door een andere entiteit dan de ontvanger van de goederen zonder duidelijke economische redenen, bijvoorbeeld door een lege vennootschap of dekmantelbedrijf dat niet betrokken is bij de handelstransactie.
320. Contante stortingen of andere transacties van een handelsentiteit liggen consistent net onder de relevante meldingsdrempels.
321. Transactieactiviteit die verband houdt met een handelseenheid neemt snel en aanzienlijk in volume toe en wordt vervolgens na een korte periode inactief.

40 FATF (2021), Money Laundering from Environmental Crime (<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Money-Laundering-from-Environmental-Crime.pdf.coredownload.pdf>)

41 https://www.amc.nl/zwijgrecht-accountant/#_ftnref1 - ECLINL-CBB-2021:857

42 FATF (2018), Concealment of Beneficial Ownership (<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/FATF-Fgmont-Concealment-beneficial-ownership.pdf.coredownload.pdf>) / FATF (2022), Trade-Based Money Laundering – Risk Indicators (<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Trade-Based-Money-Laundering-Risk-Indicators.pdf.coredownload.inline.pdf>)

- 322.** Betalingen worden verstuurd of ontvangen in grote ronde bedragen voor handel in sectoren waar dit als ongebruikelijk wordt beschouwd.
- 323.** Betalingen worden in een cirkel gerouteerd - geld wordt verzonden vanuit een land en ontvangen in hetzelfde land, nadat het door één of meerdere andere landen is gegaan.
- 324.** Er worden geen belasting-, verzekerings- of sociale betalingen gedaan door bedrijven die gebruikt worden voor de doorvoer van geld.
- 325.** Het fingeren van omzet door het wel ontvangen van betalingen via een Payment Service Provider (PSP), maar geen producten leveren.

Derdenbetalingen

Overige indicator

- 326.** Bankrekeningen in één rechtsgebied, aangehouden door bedrijfsstructuren in een tweede rechtsgebied met economische eigenaars in een derde rechtsgebied, worden gebruikt om transacties voor goederen of diensten te betalen of te ontvangen wanneer ze niet verbonden zijn met de bedrijven die de transactie verzenden of ontvangen, of met de handel waarvoor de transactie bestemd is.⁴³

IP-adressen

Overige indicatoren⁴⁴

- 327.** Financiële transacties via verschillende bankrekeningen worden beheerd vanaf dezelfde set IP-adressen.
- 328.** Verschillende geografische locaties van bedrijven, bankrekeningen, eigenaars en bestuurders, terwijl dezelfde IP-adressen worden gebruikt voor het online beheren van rekeningen.
- 329.** Transacties vanaf niet-vertrouwde IP-adressen, IP-adressen uit gesanctioneerde rechtsgebieden, of IP-adressen die eerder als verdacht zijn aangemerkt.
- 330.** Discrepanties tussen IP-adressen en de IP-adressen van waaruit transacties worden geïnitieerd.

Ontwijken meldgrens

Typologie

- 331.** Het feit dat het kennelijk de bedoeling was om de meldgrens te ontduiken.

Feit van algemene bekendheid

- 332.** Het is een feit van algemene bekendheid dat een ieder die bij een bank een rekening wil openen zich bij die bank moet legitimeren

met een identiteitsbewijs.⁴⁵ Het is dan ook niet mogelijk dat de bankrekeningen zijn geopend zonder enige bemoeienis van de verdachte. (ECLI:NL:GHAMS:2023:233)

Overige indicatoren

- 333.** Het opsplitsen van een groter bedrag in kleinere bedragen in een relatief korte periode om zo net onder de meldgrens te blijven. Dit kan worden gedaan door verschillende individuen en/of op meerdere rekeningen bij verschillende banken [red. men noemt dit ook 'smurfen'].
- 334.** Individuele of afzonderlijke entiteiten die op een gecoördineerde manier een groot aantal bankrekeningen openen of beheren.⁴⁶

Virtuele betaalmiddelen

Typologieën

- 335.** Een typische vorm van witwassen is wanneer cryptovaluta afkomstig uit de handel in verdovende middelen of geneesmiddelen of wapens, (online) diefstal, oplichting, afpersing, computervredesbreuk, phishing, malware, (helpdesk)fraude en/of onrechtmatige toegang tot (een) cryptovaluta-wallet(s), al dan niet via darkweb-markten, worden verhuuld door het doorbreken van het transactiepad, bijvoorbeeld met een cryptovaluta-mixer. Deze cryptovaluta worden vervolgens omgezet in contant geld met behulp van een cryptobetaalkaart en/of worden omgezet naar giraal geld via een cryptovaluta-exchange om vervolgens te worden omgezet in contant geld. Dit gebeurt al dan niet door tussenkomst van illegale handelaren in cryptovaluta en/of door tussenkomst van (on)bewuste katvangers en rechtspersonen en hun bankrekening en/of hun account bij een cryptovaluta-exchange.
- 336.** Een typische vorm van witwassen is wanneer de contante of girale opbrengsten uit enig misdrijf worden omgezet in cryptovaluta als (tijdelijke) bestemming van het witwassen, naast de meer klassieke bestemmingen van witwassen zoals levensonderhoud, luxe goederen, auto's en vastgoed.
- 337.** Het doorbreken van het transactiepad na enig misdrijf, bijvoorbeeld door het gebruik van een cryptovaluta-mixer, verbergt en verhuult de herkomst / vindplaats / verplaatsing / rechthebbende van de cryptovaluta.
- 338.** Het voorhanden hebben en omzetten van cryptovaluta waarvan de herkomst grotendeels afkomstig is uit darkweb-markten.

⁴³ Egmont Group Bulletin (2019), Professional Money Laundering Facilitators (https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2021/09/2019_Egmont_Group_Bulletin_Professional_Money_Laundering_Facilitators.pdf)

⁴⁴ O.a. Egmont Group Bulletin (2019), Professional Money Laundering Facilitators (https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2021/09/2019_Egmont_Group_Bulletin_Professional_Money_Laundering_Facilitators.pdf)

⁴⁵ De verdachte (een money mule/geldzeel) ontkennde een rol te hebben gespeeld bij het openen van verschillende bankrekeningen, maar daarbij was wel zijn identiteitsbewijs gebruikt

⁴⁶ Egmont Group Bulletin (2019), Professional Money Laundering Facilitators (https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2021/09/2019_Egmont_Group_Bulletin_Professional_Money_Laundering_Facilitators.pdf)

- 339.** De koper of verkoper van cryptovaluta voor contant geld die een substantieel hoger dan marktconforme commissie betaalt of rekt, bijvoorbeeld van 3% of meer voor een anonieme transactie van cryptovaluta naar contant geld terwijl bij reguliere cryptovaluta-exchanges minder dan 1% wordt gerekend voor een transactie van cryptovaluta naar giraal geld. Een legaal economisch motief voor het betalen of rekenen van een hoge commissie ontbreekt, waardoor de enige logische verklaring is dat betaald wordt voor anonimiteit.
- 340.** De verkoper en koper van cryptovaluta voor contant geld spreken voor het verrichten van hun transactie af op een openbare plaats, zoals een fastfoodrestaurant, een station of op straat, om anonimiteit en veiligheid te waarborgen.
- 341.** Een handelaar in cryptovaluta adverteert met anonimiteit en/of garandeert anonimiteit.
- 342.** Een handelaar in cryptovaluta verhuult zijn identiteit door bijvoorbeeld zijn diensten aan te bieden op darkweb-markten en/of door anonieme cryptotelefoons te gebruiken en/of door een anonieme communicatie-applicatie te gebruiken.
- 343.** Een handelaar in cryptovaluta die de identiteit van zijn klanten en/of de herkomst van hun fondsen verhuult door geen boekhouding of administratie te hebben waaruit de identiteit van zijn klanten en/of de herkomst van hun fondsen blijkt.
- 344.** Cryptovaluta worden, zonder legaal economisch motief, vanaf een exchange-account uitgekeerd op een bankrekening van een andere (rechts)persoon dan de exchange-accounthouder.
- 345.** Om als koper of verkoper van cryptovaluta anoniem te blijven en de compliance controle bij een cryptovaluta-exchange te ontwijken, wordt er verhuuld door gebruik te maken van een niet-gereguleerde derde partij die cryptovaluta omzet in contant geld of andersom. Een legaal economisch motief voor een dergelijke tussenstap ontbreekt.
- 346.** Het laten uitbetalen van de opbrengst van enig misdrijf in cryptovaluta op een anoniem adres en het omzetten van contant geld of giraal geld afkomstig uit enig misdrijf in cryptovaluta op een anoniem adres zijn op zichzelf handelingen van verhullende aard, nu als gevolg daarvan de rechthebbende op dat vermogen niet eenvoudig meer kan worden achterhaald. Deze intrinsiek verhullende eigenschap van cryptovaluta, als gevolg van de blockchaintechnologie, maakt het mogelijk om anoniem en buiten het zicht van overheden en financiële instellingen wereldwijd transacties te verrichten en vermogen te bezitten. Hoewel transacties in cryptovaluta voor iedereen zichtbaar zijn in de blockchain staat anonimiteit de koppeling met de identiteit van een (rechts)persoon in de weg. Deze hoge mate van anonimiteit bij het gebruik en bezit van cryptovaluta maakt dat cryptovaluta aantrekkelijk zijn gebleken als betaalmiddel en vermogensbestanddeel in het criminele circuit.
- 347.** Een typische vorm van witwassen is wanneer cryptovaluta afkomstig uit enig misdrijf worden omgezet in giraal geld en vervolgens contant worden opgenomen in kleine tranches om zo onder de meldgrens te blijven, ook wel bekend als 'smurfen'.

Feit van algemene bekendheid

- 348.** ...gaat de rechtbank er van uit dat nagenoeg alle bitcoins die van darknet markets afkomstig zijn, een criminele herkomst hebben. (ECLI:NL:RBMNE:2017:5713)
- 349.** Het is een feit van algemene bekendheid dat online marktplaats Silk Road veelal gebruikt werd voor criminele transacties. (ECLI:NL:RBROT:2018:11321)

Overige indicatoren⁴⁷

- 350.** Handelen in, of beschikbaar hebben van 'coins' die afkomstig zijn uit 'mining', zonder te beschikken over de daartoe geëigende apparatuur en zonder aantoonbare elektriciteitskosten.
- 351.** Accepteren, handelen in of beschikbaar hebben van 'coins' met een historie op het 'dark web'.
- 352.** Gebruik van een betaalkaart die gevoed wordt door cryptovaluta in combinatie met abnormaal gebruik.
- 353.** Grote kasstortingen en -opnames via speciale geldautomaten voor cryptovaluta (coin ATMs).
- 354.** Transacties in cryptovaluta voor de aankoop van luxe goederen, die niet passen bij het aangegeven inkomen/vermogen.
- 355.** Grote contante geldopnames van de bankrekening kort nadat geld ontvangen is van cryptovaluta 'exchanges'.

⁴⁷ Belangrijke bronnen bij deze categorie zijn onder andere:

- OESO-handboek witwasindicatoren (2019) (<https://www.oecd.org/tax/crime/indicatoren-van-witwassen-en-terrorismedinanciering-handboek-voor-medewerkers-van-de-belastingdienst.pdf>)

- FATF (2020), Virtual Assets Red Flag Indicators of Money Laundering and Terrorist Financing (<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Virtual-Assets-Red-Flag-Indicators.pdf.coredownload.pdf>)

356. Voor klanten ontbreekt een legaal economisch motief voor het verkopen van bitcoins tegen een marge als door de handelaar gehanteerd. De enige logische verklaring daarvoor is dat de klanten van de handelaar anoniem wilden blijven.⁴⁸
357. Het structureren van virtuele valuta transacties in kleine bedragen, of in bedragen onder melddrempels.
358. Het betalen van en/of de bereidheid tot het betalen van hoge provisies voor het omzetten (verkopen) van virtuele activa in ruil voor fiat, in vergelijking met de provisies die gewoonlijk door beurzen voor virtuele activa worden aangerekend.⁴⁹
359. Gebruik van cryptocurrency exchanges die de basis antiwitwascontroles en -beleid (zoals KYC) ontberen.⁵⁰
360. Transacties worden onmiddellijk na ontvangst naar meerdere cryptocurrency exchanges verstuurd, in het bijzonder naar cryptocurrency exchanges die in een ander rechtsgebied zitten en zwakke KYCidentificatieprotocollen hebben.
361. Het overboeken van cryptocurrency naar exchanges en dan vaak onmiddellijk de crypto op nemen zonder extra ruil-activiteit naar andere cryptocurrency, wat een onnodige stap is en transactiekosten met zich meebrengt.
362. Het overboeken van cryptocurrency naar exchanges en dan onmiddellijk omzetten naar andere cryptocurrency, wat extra transactiekosten met zich meebrengt, maar zonder logische zakelijke verklaring (bv. portefeuillediversificatie).
363. Het overboeken van cryptocurrency naar exchanges en dan vaak onmiddellijk naar een private wallet.⁵¹
364. Fondsen splitsen en storten ('smurfen') op een groot aantal bankrekeningen met fondsen die uiteindelijk worden gebruikt voor de aankoop van cryptocurrency.
365. Buitensporig aantal overboekingen door derden die snel worden afgeboekt naar bedrijven (kunnen ook 1pitters of niet geregistreerde bedrijven zijn), die als een soort 'illegale' handelaar werken ten behoeve van de daadwerkelijke aankoop en verkoop van cryptocurrency.
366. Het accepteren van vermoedelijk gestolen of frauduleuze fondsen of geld storten vanaf cryptocurrency adressen waarvan is vastgesteld dat ze gestolen middelen hebben, of adressen die gekoppeld zijn aan de houders van gestolen middelen.⁵²
367. Ongebruikelijke betalingen door derden, gevolgd door verplaatsing van fondsen naar rekeningen die vervolgens snel worden overgemaakt naar cryptocurrency/-wisselbedrijven.
368. De gebruikte wallet adressen worden in tooling, zoals Chainalysis, direct of met één of twee tussenstappen in verbinding gebracht met illegale activiteiten die door het tool worden opgesomd.
369. Het hebben van kantoren in of het verplaatsen van kantoren naar rechtsgebieden die geen regelgeving hebben voor cryptocurrency of richt kantoren in rechtsgebieden in waar er geen duidelijke zakelijke reden is om dit te doen.
370. Het vaak/structureel omwisselen van crypto naar fiatvaluta met een potentieel verlies (bv. wanneer de waarde fluctueert) zonder logisch zakelijke verklaring.
371. Het omzetten van een grote hoeveelheid fiat valuta in cryptocurrency, of een grote hoeveelheid van een crypto in andere soorten crypto's, zonder logisch zakelijke verklaring.
372. Inkomende transacties van vele ongerelateerde wallets in relatief kleine bedragen (accumulatie van fondsen) met daaropvolgende overdracht naar een andere wallet of volledige omwisseling tegen fiat. Dergelijke transacties door een aantal verwante accumulerende rekeningen kunnen aanvankelijk cryptocurrency gebruiken in plaats van fiatvaluta.
373. Opbrengsten van de verkoop van cryptocurrency worden onmiddellijk in contanten opgenomen.
374. Deelname aan een Initial Coin Offerings (ICO's). [red. Vanwege hun ongereguleerde status en de anonieme aard van de betrokken transacties kunnen ICO's aantrekkelijk zijn voor het witwassen van geld dat op criminele wijze is verkregen].
375. Meerdere snelle transacties tussen meerdere crypto-uitwisselingsplatforms zonder duidelijk gerelateerd doel.
376. Transacties met meer dan één type cryptocurrency, ondanks extra transactiekosten, met name door cryptocurrencies te gebruiken die hogere anonimiteit bieden, zoals anonymity enhanced cryptocurrency (AEC) of privacy coins zoals monero, zCash en Dash.

48 ECLI:NL:GHARL:2020:5393

49 Op basis van transacties alleen kan doorgaans niet eenvoudig worden vastgesteld of de betaalde provisie hoog was, maar in combinatie met prijsinformatie over de gebruikte wisselbeurs kan dit doorgaans wel worden vastgesteld

50 Bekend bij de specialistische afdeling FACT van de FIOD en/of Europool

51 Dit verandert de exchange in een soort mixer

52 Kan worden herkend door middel van tooling of databases (zoals BVH, Summ-IT)

377. Een cryptocurrency die op een openbare, transparante blockchain werkt, zoals bitcoin, naar een gecentraliseerde beurs sturen en dan onmiddellijk verhandelen voor een anonymity enhanced coin (AEC) of privacy coin.
378. Abnormale transactieactiviteit (niveau en volume) van cryptocurrency die worden uitbetaald op exchanges en P2P platform geassocieerde wallets zonder logische zakelijke verklaring.
379. Een gebruiker ontvangt vaak fondsen van of stuurt fondsen naar darknet wallet-adressen die accumuleren tot grote waarden.⁵³
380. Een significant percentage van de stortingen en/of de opnames van een gebruiker op een exchange is afkomstig van darknet marktplaatsen.
381. Het gebruik van gedecentraliseerde/ ongehoste, hardware of paper wallets om cryptocurrency over grenzen heen te transporteren.
382. Een gebruiker wisselt van de ene blockchain naar de andere blockchain, zonder verklaarbaar economisch nut.
383. Aankoop van crypto met anonieme prepaid betaalmiddelen zoals giftcards, beltegoed, vouchers of tickets.
384. Een gebruiker wisselt lokaal cryptovaluta tegen contant geld of andersom. Afspraken worden vaak via P2P netwerken gemaakt.
385. Het gebruik van meerdere credit en/of debet cards, in combinatie met andere witwasindicatoren, die zijn gekoppeld aan een crypto-wallet om fiat valuta uit te geven.
386. Gebruikers die het exchange-platform betreden en hun internetdomein via proxies of met behulp van domeinnaamregistrators (DNS) die de eigenaars van de domeinnaam onderdrukken of de eigenaars van de domeinnamen verbergen.
387. Gebruikers die het exchange-platform betreden met een IP-adres dat gekoppeld is aan een darknet of andere soortgelijke software die anonieme communicatie mogelijk maakt, waaronder versleutelde e-mails en VPN's.
388. Een groot aantal schijnbaar ongerelateerde cryptocurrency wallets die vanaf hetzelfde IPadres (of MAC-adres) worden gecontroleerd, waarbij gebruik kan worden gemaakt van shell wallets die op naam staan van verschillende gebruikers om hun relatie tot elkaar te verbergen.
389. Gebruik van cryptocurrency waarvan de opzet onvoldoende gedocumenteerd is, of die verband houden met mogelijke fraude of andere instrumenten die gericht zijn op de uitvoering van frauduleuze regelingen, zoals Ponzi-constructies.
390. Gebruik van Bitcoin/cryptocurrency-automaten (ATM) die in een tijdelijke gelegenheid zijn geïnstalleerd, zoals in een popup store of in combinatie met een event.
391. Gebruik van Bitcoin/cryptocurrency-automaten (ATM) ondanks hogere transactiekosten en met inbegrip van die welke vaak worden gebruikt door geld ezels of slachtoffers van oplichting; of op locaties met een hoog risico waar meer criminele activiteiten plaatsvinden.⁵⁴

⁵³ Dit kan worden herkend door tooling zoals Chainalysis en TRM Labs te gebruiken

⁵⁴ Een enkel gebruik van een crypto-ATM is op zich niet voldoende om een indicator te vormen, maar wel als de automaat zich in een gebied met hoog risico bevindt of wordt gebruikt voor herhaalde kleine transacties of andere bijkomende factoren

Overzicht witwastypologieën FIU

- Het feit dat er geen legale economische verklaring is voor de gewisselde valuta'soorten en de frequentie van de wisselingen.
- Het ontbreken van een legale economische verklaring voor het wisselen van grote geldbedragen.
- Het ontbreken van een legale economische verklaring voor het wisselen van buitenlandse valuta.
- De transacties staan niet in verhouding tot de inkomsten.
- Het contant omwisselen in een witwascyclus wordt vaak gedaan ter onderbreking van de 'papertrail'.
- Bij grote hoeveelheden contant geld in diverse valuta: het is een feit van algemene bekendheid dat diverse vormen van criminaliteit gepaard gaan met grote hoeveelheden contant geld in diverse valuta.
- Bij fysiek vervoer van grote bedragen in contanten: het fysiek vervoeren van grote bedragen in contanten brengt een aanzienlijk veiligheidsrisico met zich.
- Het feit dat ten aanzien van de verdachte geen economische activiteit bekend is in relatie tot de verschillende landen waarmee transacties werden verricht.
- Het feit dat meerdere wisseltransacties op één dag bij verschillende wisselkantoren/banken dan wel bij verschillende vestigingen van deze wisselkantoren/banken zijn uitgevoerd.
- Het feit dat een aantal malen het geld ongeteld werd aangeleverd.
- Het feit dat diverse malen geld in kleine coupures werd omgewisseld naar grote coupures.
- Het feit dat de handel in verdovende middelen veel geld in kleine coupures oplevert.
- Het feit dat de handel in verdovende middelen veel opbrengsten in verschillende valuta oplevert.
- Het feit dat door de verdachte veel contacten werden (worden) onderhouden met personen met criminele antecedenten.
- De wijze waarop het geld werd vervoerd en/of aangeboden.
- Het feit dat de verdachte iets weigert te verklaren over de herkomst van het geld.
- Het feit dat het kennelijk de bedoeling was om de meldgrens te ontduiken.
- Het feit dat er een beloning werd verkregen voor de door verdachte uitgevoerde wisseltransacties.
- Het feit dat het verrichten van vele Money Transfers vanuit Nederland naar verschillende personen in het Caribische gebied dikwijls gepaard gaat met de smokkel van cocaïne van het Caribische gebied naar Nederland.
- Bij (veelvuldig) gebruik van Money Transfers (het is een feit dat het aanmerkelijk duurder is om geld over te maken naar het buitenland via Money Transfers dan via girale transacties).
- Het feit dat Nederlanders in het buitenland geld op aldaar geopende bankrekeningen hebben staan om buiten het zicht van de Nederlandse autoriteiten en/of Nederlandse opsporingsdiensten te blijven.
- Het feit dat uit eerdere onderzoeken is gebleken, dat het wisselen van Britse ponden en Schotse ponden in kleinere coupures buiten het Verenigde Koninkrijk vaak in relatie kan worden gebracht met de handel in verdovende middelen.
- Geldbedragen van behoorlijke omvang, in contante coupures, die niet terug zijn te vinden in (officiële) boeken van en evenmin kunnen worden verantwoord met stukken van reguliere handelsactiviteiten.
- Voorhanden hebben van grote hoeveelheden contant geld, zonder noodzaak daartoe op grond van bedrijf of beroep.
- Ongebruikelijke wijze van transport (verstoppert van contanten). Waarbij gedacht wordt aan het verstoppert van liquide middelen in niet voor transport van gelden bedoelde materialen bijvoorbeeld: hengsels of trekstangen van koffers, pakken luiers, shampoo flessen, in panty verpakt en verstopt onder kleding, verstopt in het lichaam.
- Een kenmerk dat veel gevallen van witwassen gemeen hebben is dat handelingen plaatsvinden die overigens – los van het beoogde witwassen – geen redelijk bedrijfseconomisch doel kunnen dienen.
- Een veelvuldig gebruikte methode is het bij wisselkantoren met grote regelmaat inwisselen van grote hoeveelheden, in kleine coupures verdeelde, buitenlandse valuta tegen Nederlands geld. Dit gebeurt door koeriers of strolieden, die soms door anderen – kennelijk toezichthouders – worden vergezeld.

De aanbieders van het geld gaan soms akkoord met ongebruikelijke, erg nadelige wisselcondities. Deze methode heeft veelal betrekking op de opbrengsten uit drugshandel.

- Een verfijndere methode is het werken met dekmantelorganisaties. De aanbieder van het geld zegt dan te handelen namens een bedrijf of vennootschap, veelal gevestigd in het buitenland. Hij geeft opdracht het geld over te maken naar een bankrekening van dat bedrijf, waarna het geld onmiddellijk van die rekening wordt opgenomen of verder wordt overgemaakt naar een andere rekening. Vaak zijn de gestorte bedragen onverklaarbaar hoog, gelet op de soort activiteit die de dekmantelorganisatie zou verrichten.
- Een typische vorm van witwassen is het rondpompen van geld door veelvuldige overschrijvingen tussen verschillende rekeningen. Credit en debet verrichtingen volgen elkaar, om onverklaarbare redenen, in hoog tempo op en saldi gaan in één maand van 0 naar enkele miljoenen euro's en weer terug. Vaak wordt de paper trail onderbroken door contante opnames of aankoop van cheques. Bewijsstukken getoond ter onderbouwing van de transactie, zoals overeenkomsten van lening, koopcontracten, garanties en dergelijke, lijken vaak vals of juridisch defect. Partijen bij een transactie schijnen soms verwant of zelfs dezelfde personen te zijn.
- Een uitgavepatroon en/of (een) transactie(s) en/of vermogen die/dat niet verklaarbaar is/zijn en/of in aanzienlijke mate niet in verhouding staat/staan tot het op dat moment bekende legaal inkomen of vermogen (bijvoorbeeld zoals bekend bij de Belastingdienst en/of financiële instellingen).
- Het beheer of gebruik van een bankrekening, een (crypto)betaalkaart of een account bij een cryptovaluta-exchange die op naam van een derde is gesteld, zonder legaal economisch motief. Deze derde kan een (on)bewuste katvanger of een rechtspersoon betreffen.

In het kader van ondergronds bankieren:

1. Geldbedragen die zijn gebundeld met kleine elastieken in pakketten van 100 stuks bankbiljetten, waarbij een aantal bundels van 100 stuks weer bij elkaar worden gebundeld is een typisch kenmerk van de bundeling van crimineel geld.
2. De volgende kenmerken of een combinatie van deze kenmerken duiden op criminele geldstromen:
 - De overdracht van gelden vindt plaats op een openbare plek in plaats van een vaste locatie

- Er wordt gebruik gemaakt van een nummer/token bij de overdracht van gelden, identiteiten zijn niet bekend
- Geldoverdracht vindt plaats tussen verschillende nationaliteiten in plaats van binnen dezelfde etnische groep
- Er is sprake van taalbarrières
- Er is sprake van grote bedragen die worden overgedragen
- Er is communicatie door middel van versluierd taalgebruik
- Er is geen of slechts summiere administratie waarin namen ontbreken
- De overdracht van de gelden vindt plaats met behulp van geldkoeriers in plaats van op locatie
- De klanten hebben veelal criminele antecedenten

Buitenlandse rechtspersonen en vastgoed

- Een buitenlandse rechtspersoon met een bankrekening in een land dat een bankgeheim heeft of had ten tijde van de transactie en via die bankrekening direct of indirect vastgoed financierde.
- Contanten die worden gestort op een bankrekening van een buitenlandse rechtspersoon, bij een bancaire instelling in een land dat een bankgeheim heeft of had ten tijde van die storting(en) waarbij de contanten fysiek naar dat land worden gebracht.
- Grote contante bedragen die worden gestort of opgenomen (voor bijvoorbeeld verbouwingen, (deel)betaling van een woning of auto) op of vanaf de bankrekening van een buitenlandse rechtspersoon.
- De bankrekening van een buitenlandse rechtspersoon wordt direct of indirect gevoed door contante stortingen (indirect bijvoorbeeld via overboekingen vanaf andere bankrekeningen).
- Een buitenlandse rechtspersoon waarbij de geregistreerde UBO niet dezelfde persoon is als de werkelijke UBO.
- Een buitenlandse rechtspersoon waarbij de geregistreerde UBO verwant is aan de werkelijke UBO.
- Het door een verwant persoon (familie, vrienden, trustee, etc.) van de werkelijke of geregistreerde UBO laten storten of opnemen van contanten op of vanaf de bankrekening van de buitenlandse rechtspersoon.
- Legale inkomsten en (buitenlands) vermogen, zoals bekend bij de Belastingdienst, bieden geen verklaring voor uitgevoerde transactie(s) en/of het vermogen van een (werkelijke) UBO van een buitenlandse rechtspersoon.

- Een buitenlandse rechtspersoon die vastgoed in bezit heeft en of financiert en niet voldoet aan haar belastingaangifte verplichting, in het land waar die verplichting geldt.
- Er is sprake van een (verhulde) zelftransactie (bijvoorbeeld de (werkelijke) UBO van de buitenlandse rechtspersoon is dezelfde persoon als de begunstigde van een lening, hypotheek, schenking, loan-back).
- Eigendomsstructuur/zegeendomsstructuur van de buitenlandse rechtspersoon lijkt gericht op verhuiling van de werkelijke UBO (bijvoorbeeld door aan aandelenoverdracht of een UBO wissel ten tijde van de vastgoedtransactie).
- De (werkelijke) UBO van een buitenlandse rechtspersoon of een aan die UBO verwant persoon verkoopt zijn woning aan de eigen buitenlandse rechtspersoon en blijft in die woning wonen.
- Een natuurlijk persoon die geen formele rol (meer) heeft in een buitenlandse rechtspersoon handelt en/of neemt beslissingen alsof hij UBO is van die buitenlandse rechtspersoon.
- Vastgoed dat wordt aangekocht door een buitenlandse rechtspersoon en dat wordt bewoond / gehuurd door familie of vrienden van de (werkelijke) UBO van die buitenlandse rechtspersoon.
- Een buitenlandse rechtspersoon die vastgoed heeft of financiert waarbij de bewoners van dat vastgoed geen huur betalen (zoals wel is afgesproken in de huurovereenkomst).
- Een buitenlandse rechtspersoon die een (hypotheaire) lening verstrekt;
 - waarbij de afgesproken aflossing en/of rentebetaling niet wordt nagekomen, of;
 - waarbij de betalingsafspraken niet worden nagekomen en waarop geen aanmaning tot betaling volgt, of;
 - aan iemand voor wie het onmogelijk is een reguliere hypotheek en/of lening te krijgen, of;
 - aan iemand die onvoldoende (legaal) inkomen heeft om aan de betalingsverplichtingen te voldoen.
- Een buitenlandse rechtspersoon betaalt voor een object (vastgoed, auto) en dat object wordt geleverd of komt op naam van een natuurlijk persoon.

- Een buitenlandse rechtspersoon die gebruik maakt van valse stukken als verhuilings-handeling zoals koopovereenkomsten, hypotheekovereenkomsten, leenovereenkomsten, huurovereenkomsten en facturen ter onderbouwing van een transactie.
- Een buitenlandse rechtspersoon waarvan de UBO verhuilt dat hij/zij feitelijk woonachtig is in Nederland.

Cryptovaluta

- Een typische vorm van witwassen is wanneer cryptovaluta afkomstig uit de handel in verdovende middelen of geneesmiddelen of wapens, (online) diefstal, oplichting, afpersing, computervredereuk, phishing, malware, (helpdesk)fraude en/of onrechtmatige toegang tot (een) cryptovaluta-wallet(s), al dan niet via darkweb-markten, worden verhuild door het doorbreken van het transactiepad, bijvoorbeeld met een cryptovaluta-mixer. Deze cryptovaluta worden vervolgens omgezet in contant geld met behulp van een cryptobetaalkaart en/of worden omgezet naar giraal geld via een cryptovaluta-exchange om vervolgens te worden omgezet in contant geld. Dit gebeurt al dan niet door tussenkomst van illegale handelaren in cryptovaluta en/of door tussenkomst van (on)bewuste katvangers en rechtspersonen en hun bankrekening en/of hun account bij een cryptovaluta-exchange.
- Een typische vorm van witwassen is wanneer de contante of girale opbrengsten uit enig misdrijf worden omgezet in cryptovaluta als (tijdelijke) bestemming van het witwassen, naast de meer klassieke bestemmingen van witwassen zoals levensonderhoud, luxe goederen, auto's en vastgoed.
- Het doorbreken van het transactiepad na enig misdrijf, bijvoorbeeld door het gebruik van een cryptovaluta-mixer, verbergt en verhuilt de herkomst / vindplaats / verplaatsing / rechthebbende van de cryptovaluta.
- Het voorhanden hebben en omzetten van cryptovaluta waarvan de herkomst grotendeels afkomstig is uit darkweb-markten.
- De koper of verkoper van cryptovaluta voor contant geld die een substantieel hoger dan marktconforme commissie betaalt of rekent, bijvoorbeeld van 3% of meer voor een anonieme transactie van cryptovaluta naar contant geld terwijl bij reguliere cryptovaluta-exchanges minder dan 1% wordt gerekend voor een transactie van cryptovaluta naar giraal geld. Een legaal economisch motief voor het betalen of rekenen van een hoge commissie ontbreekt, waardoor de enige

logische verklaring is dat betaald wordt voor anonimiteit.

- De verkoper en koper van cryptovaluta voor contant geld spreken voor het verrichten van hun transactie af op een openbare plaats, zoals een fastfoodrestaurant, een station of op straat, om anonimiteit en veiligheid te waarborgen.
- Een handelaar in cryptovaluta adverteert met anonimiteit en/of garandeert anonimiteit.
- Een handelaar in cryptovaluta verhuult zijn identiteit door bijvoorbeeld zijn diensten aan te bieden op darkweb-markten en/of door anonieme cryptotelefoons te gebruiken en/of door een anonieme communicatie-applicatie te gebruiken.
- Een handelaar in cryptovaluta die de identiteit van zijn klanten en/of de herkomst van hun fondsen verhuult door geen boekhouding of administratie te hebben waaruit de identiteit van zijn klanten en/of de herkomst van hun fondsen blijkt.
- Cryptovaluta worden, zonder legaal economisch motief, vanaf een exchange-account uitgekeerd op een bankrekening van een andere (rechts)persoon dan de exchange-acconthouder.
- Om als koper of verkoper van cryptovaluta anoniem te blijven en de compliance controle bij een cryptovaluta-exchange te ontwijken, wordt er verhuult door gebruik te maken van een niet-gereguleerde derde partij die cryptovaluta omzet in contant geld of andersom. Een legaal economisch motief voor een dergelijke tussenstap ontbreekt.
- Het laten uitbetalen van de opbrengst van enig misdrijf in cryptovaluta op een anoniem adres en het omzetten van contant geld of giraal geld afkomstig uit enig misdrijf in cryptovaluta op een anoniem adres zijn op zichzelf handelingen van verhullende aard, nu als gevolg daarvan de rechthebbende op dat vermogen niet eenvoudig meer kan worden achterhaald. Deze intrinsiek verhullende eigenschap van cryptovaluta, als gevolg van de blokchaintechnologie, maakt het mogelijk om anoniem en buiten het zicht van overheden en financiële instellingen wereldwijd transacties te verrichten en vermogen te bezitten. Hoewel transacties in cryptovaluta voor iedereen zichtbaar zijn in de blockchain staat anonimiteit de koppeling met de identiteit van een (rechts)persoon in de weg. Deze hoge mate van anonimiteit bij het gebruik en bezit van cryptovaluta maakt dat cryptovaluta aantrekkelijk zijn gebleken als betaalmiddel en vermogensbestanddeel in het criminele circuit.
- Een typische vorm van witwassen is wanneer cryptovaluta afkomstig uit enig misdrijf

worden omgezet in giraal geld en vervolgens contant worden opgenomen in kleine tranches om zo onder de meldgrens te blijven, ook wel bekend als 'smurfen'.

Dit is een uitgave van het
Anti Money Laundering Centre

